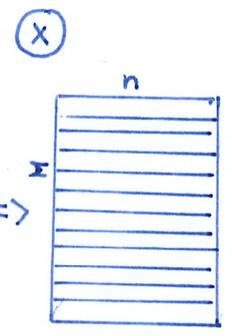

Řešení (a) i (b) v jednom: \leftarrow **KLWald** \leftarrow function (mu0, main, n, M=500, mu1=..., mu2=mu1, sigma1=..., sigma1=sigma1, p=0.9, alpha=0.05) }

↑ povinné parametry
 ↑ parametry s defaultním nastavením
 ↑ defaultní nastavení - příprava pro (c) a (d)

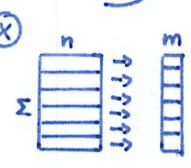
Generování dat

```
M <- 500; n <- 5; p <- 0.9
X <- matrix(NA, M, n)
for (i in 1:M) {
  bin <- rbinom(n, 1, p)
  X[i,][bin == 1] <- rnorm(sum(bin == 1), mu1, sigma1)
  X[i,][bin == 0] <- rnorm(sum(bin == 0), mu2, sigma2)
}
```


Příprava podkladů pro histogram

```
m <- apply(...,...,...) ... vektor průměrů (length(m)=500)
zW <- (x̄ - μ) / (σ / √n) ... vektor 500 realizací test. statistik zW
zW ~ N(0,1)
```



```
histogram
d <- hist(zW, plot=F)$dens ... výšky sloupců histogramu (využijeme později)
xfit <- seq(min(zW)-10, max(zW)+10, length=...)
yfit <- dnorm(...) ... hustota N(0,1) nad xfit
akt. hl. vyzn <- sum(abs(zW) > qnorm(1-alpha/2)) / M = α̂
akt. p. pokryti <- 1 - α̂
```


počet IS, které obsahují $\mu=20$ je stejný jako počet zW , které jsou v absolutní hodnotě větší než $u_{1-\alpha/2}$. (Vyplyvá z propojení testu pomocí IS a testu pomocí krit. oboru.)

Histogram

```
hist(zW, prob=T, ylim=c(0, max(yfit, d)), xlim=..., density=...,
     xlab='', ylab=..., main=..., las=..., col=..., ...) ... histogram
box(...)
mtext(expression(zW), ...) ... zW popisec pod histogramem
mtext(bquote(paste(1-alpha == .(1-alpha), '; ',
                  1-widehat(alpha) == .(akt.p.pokryti))), ...)
mtext(main, ...) ... X ~ N(20, 100); n=5
lines(xfit, yfit, ...) ...
```

KLWald (mu0=20, main='X ~ N(20, 100); n=5', n=5)

! Nezapomente uvést závěr, zda je test konservativní nebo liberální. =>

(a) Data pocházejí z $N(\mu, \sigma^2)$, ale my testujeme $H_0: \mu = 150$ oproti $H_1: \mu \neq 150$.
 (Analogie reálné situace, kde skutečnou hodnotu μ nemáme (měre být klidně 146), a přesto nějakou H_0 (např. $H_0: \mu = 150$) testujeme.)

(*) Za platnosti H_0 : $Z_W = \frac{\bar{X} - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n} \stackrel{H_0}{\sim} N(0, 1)$

$H_0: \mu = \mu_0$

Pokud H_0 neplatí: $Z_W = Z_{W, \lambda} = \frac{\bar{X} - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n} \sim N(\lambda, 1)$... necentrální normální rozdělení
 Δ parametrem necentrality λ .

Zdůvodnění:

Pokud H_0 neplatí: $Z_{W, \lambda} = Z_W + \lambda = \frac{\bar{X} - \mu}{\sigma} \sqrt{n} + \frac{\mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n} = \frac{\bar{X} - \mu + \mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n} = \frac{\bar{X} - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n} = Z_W$

(Pokud $\mu = \mu_0$, dostaneme za μ hodnotu μ_0 a získáme $\frac{\bar{X} - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n}$. Viz (*).
 Zde ale například sledujeme, že $\mu \neq \mu_0$.)

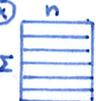
$N(0, 1) + \lambda \rightarrow N(\lambda, 1)$

$H_0: \mu = \mu_0$ $H_1: \mu \neq \mu_0$
 $H_0: \mu = 150$ $H_1: \mu \neq 150$

(a) $\mu = 146, \sigma^2 = 10^2, n = 50$

rozdeleni.zw <- function(mu, mu0 = 150, sigma = 10, sigma2 = sigma, M = 1000, n = 1000, p = 0.9, main = '', pozice = 'topleft') {

$X \leftarrow \text{matrix}(NA, M, n)$ // $M \leq 2000, n \leq 50$

for (...) {
 ... }
 => Viz předchozí příklad (...).
 Opět si kód nachystáme i pro směs, která nás čeká v (c) a (d).

$\bar{x} \dots m \leftarrow \text{apply}(\dots)$ vektor průměrů o délce 2000

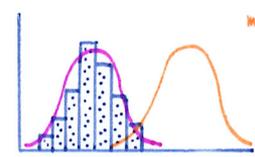
$z_w \dots \frac{\bar{x} - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n}$ vektor test. statistik (2000)

$\lambda \dots \frac{\mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n}$... posunutí (par. necentrality λ) ... číslo (délka 1)

$xfit \leftarrow \text{seq}(\dots)$ min(zw) - 6 až max(zw) + 6

$yfit \leftarrow \text{dnorm}(\dots)$ $N(0, 1)$

$lfit \leftarrow \text{dnorm}(\dots)$ $N(\lambda, 1)$

\bullet Z_W
 • Jak by to mělo vypadat za platnosti $H_0: \mu = 150$
 • Jak to vypadá.

$\text{hist}(z_w, \text{breaks} = 20, \text{ylim} = c(0, \text{max}(yfit) + 0.05),$
 $\text{xlim} = c(\text{min}(z_w) - 5, \text{max}(z_w) + 5), \text{prob} = T, \dots)$

Usmíři čísla $N(\lambda, 1)$ nesupponuje histogram Z_W dostatečně. Zamysleli se, proč, a co k tomu pro nás do prave vyplývá.

$\text{box}(\dots)$

$\text{mtext}(\text{expression}(\dots), \dots) \leftarrow z_w$

$\text{mtext}(\text{bquote}(\dots), \dots) \leftarrow n = 50, \mu_0 = 150$ (automaticky)

$\text{mtext}(\text{main}, \dots) \leftarrow X \sim N(150, 100)$ (main můžeme zadat jako jeden ze vstupů funkce (nebo zautomatizovat. Jak chcete =))

$\text{lines}(xfit, yfit, \dots)$

$\text{lines}(xfit, lfit, \dots)$ odstrani rámeček okolo legendy (nepovinné; zmenši písmo v legendě)

$\text{legend}(\text{pozice}, \text{fill} = \dots, \text{bty} = 'n', \text{cex} = 0.9, \text{legend} = \dots, \dots)$

}

(d) rozdeleni.zw(mu = 155, sigma2 = 30, main = 'X ~ 0.9 N(155, 100) + 0.1 N(155, 900)', pozice = 'topright')

a) $H_{01}: \mu = \mu_0$ $H_{11}: \mu \neq \mu_0$ $W = (-\infty; u_{\alpha/2}) \cup (u_{1-\alpha/2}; \infty)$

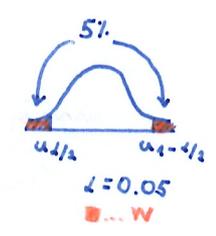
Sila: $\beta_{11}^*(\mu) = 1 - \beta_{11}(\mu) = \Pr(\text{Ho zamítáme} \mid \text{H0 neplatí})$ ■ sila je tedy pravděpodobnost

Ho zamítáme, pokud $\frac{\bar{x} - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n} \in W$. Tedy v tomto případě napíšeme silu $\beta_{11}^*(\mu)$ jako:

$$\beta_{11}^*(\mu) = 1 - \beta_{11}(\mu) = \Pr\left(\frac{\bar{x} - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n} < u_{\alpha/2}\right) + \Pr\left(\frac{\bar{x} - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n} > u_{1-\alpha/2}\right) = \dots$$

$$= \Phi\left(u_{\alpha/2} - \frac{\mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n}\right) + \Phi\left(u_{\alpha/2} + \frac{\mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n}\right)$$

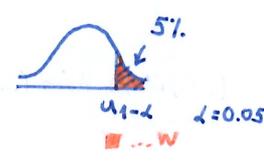
(distrib. funkce N(0,1))
 ↑ pnorm() ↓ qnorm() ↑ qnorm() ↓ pnorm()

b) $H_{02}: \mu \leq \mu_0$ $H_{12}: \mu > \mu_0$ $W = (u_{1-\alpha}; \infty)$

$$\beta_{12}^*(\mu) = 1 - \beta_{12}(\mu) = \Pr\left(\frac{\bar{x} - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n} > u_{1-\alpha}\right) = \dots = 1 - \Phi\left(u_{1-\alpha} + \frac{\mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n}\right)$$

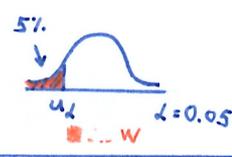
(distrib. funkce N(0,1))
 ↓ pnorm() ↑ qnorm()

c) $H_{03}: \mu \geq \mu_0$ $H_{13}: \mu < \mu_0$ $W = (-\infty; u_{\alpha})$

$$\beta_{13}^*(\mu) = 1 - \beta_{13}(\mu) = \Pr\left(\frac{\bar{x} - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n} < u_{\alpha}\right) = \dots = \Phi\left(u_{\alpha} - \frac{\mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n}\right)$$

(distrib. funkce N(0,1))
 ↓ pnorm() ↓ qnorm()

1) Vytvoříme funkci sila.exact() počítající pro zvolené $\mu, \mu_0, \sigma, n, \alpha$ silu pro libovolnou alternativu.

```
sila.exact <- function(mu, mu0, sigma, n, alpha=0.05, alternative='two.sided') {
  if(alternative == 'two.sided') { sila <- Phi(u_{alpha/2} - (mu - mu0)/sigma * sqrt(n)) + Phi(u_{alpha/2} + (mu - mu0)/sigma * sqrt(n)) }
  if(      == 'greater') { sila <- Phi(u_{alpha} + (mu - mu0)/sigma * sqrt(n)) }
  if(      == 'less') { sila <- 1 - Phi(u_{1-alpha} + (mu - mu0)/sigma * sqrt(n)) }
  return(sila)
}
```

2) Vykreslíme graf pro (a) (dvouboká 'two.sided' alternativa)

```
barva <- c(...) ... vektor 4 barev (např. dodger blue 4, 3 a 1 a darkburgoise)
mu <- seq(...) ... posl. od 132 do 168 (délka minimálně 500)
n <- c(10, 20, 50, 100)
sila <- sila.exact(mu=mu, mu0=..., sigma=..., n=n[1])
plot(mu, sila, type='n', ylim=c(0,1), xlab='mu', las=...,
      ylab=expression(paste('silofunkce ', 1 - beta)), ...) ... pravdivý graf s popisky
for(i in 1:4) {
  sila <- sila.exact(..., n=n[i])
  lines(mu, sila, col=barva[i])
}
legend(..., col=barva, bty=..., lty=1, lwd=2, legend=paste('n=', n))
abline(h=0.05, col=..., lty=...) ... vodorovná přerušovaná síť čára
alpha
```

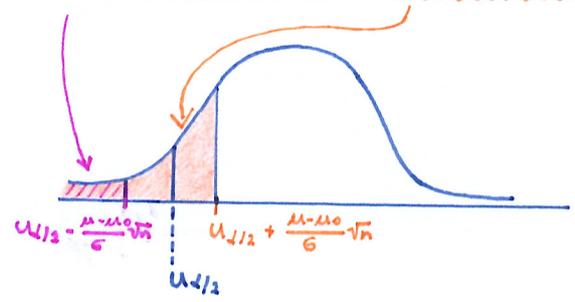
3) Zopakujeme (2) pro (b) (pravoboká 'greater' alternativa) a (c) (levoboká 'less' alternativa).

4.4

$H_{01}: \mu = \mu_0$ $H_{11}: \mu \neq \mu_0$ $W = (-\infty; u_{\alpha/2}) \cup (u_{1-\alpha/2}; \infty)$

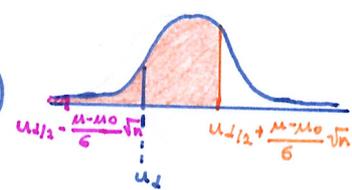
Exaktní síla: $\beta_{11}^*(\mu) = 1 - \beta_{11}(\mu) = P_r(H_0 \text{ zamítáme} \mid H_0 \text{ neplatí})$

$= \Phi\left(u_{\alpha/2} - \frac{\mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n}\right) + \Phi\left(u_{\alpha/2} + \frac{\mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n}\right)$... viz předchozí příklad

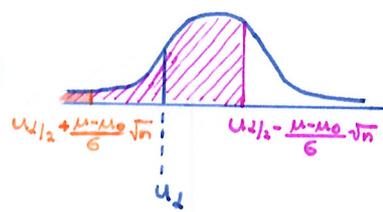
a) $\mu - \mu_0 > 0$ ($\mu > \mu_0$) $\rightarrow \frac{\mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n} = c \dots$ kladné

$\uparrow(\mu - \mu_0)$: $\Phi\left(u_{\alpha/2} - \frac{\mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n}\right) + \Phi\left(u_{\alpha/2} + \frac{\mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n}\right) \approx \Phi\left(u_{\alpha/2} + \frac{\mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n}\right)$
s rostoucím $\mu - \mu_0$:
 klesá, až je zanedbatelně malé roste

b) $\mu - \mu_0 < 0$ ($\mu < \mu_0$) $\rightarrow \frac{\mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n} = c \dots$ záporné

$\downarrow(\mu - \mu_0)$: $\Phi\left(u_{\alpha/2} - \frac{\mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n}\right) + \Phi\left(u_{\alpha/2} + \frac{\mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n}\right) \approx \Phi\left(u_{\alpha/2} - \frac{\mu - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n}\right)$
s klesajícím $\mu - \mu_0$:
 roste klesá, až je zanedbatelně malé

Rozdíl mezi (a) a (b) je pouze v tom, zda $\mu - \mu_0 > 0$ nebo $\mu - \mu_0 < 0$.
 Sjednotíme tedy obě situace pomocí $|\mu - \mu_0|$. Potom $|\mu - \mu_0| > 0$.

\Rightarrow **aproximatická síla:** $\tilde{\beta}_{11}^*(\mu) = \Phi\left(u_{\alpha/2} + \frac{|\mu - \mu_0|}{\sigma} \sqrt{n}\right)$

1. Funkci pro výpočet exaktní síly máme z předchozího příkladu... `sila.exact()`
2. Vytvoříme funkci `sila.aprox()` podobající pro volené $\mu, \mu_0, \sigma, n, \alpha$ aproximatickou sílu.

```
sila.aprox <- function(mu, mu0, sigma, n, alpha = 0.05) {
  sila <- Phi(u_{alpha/2} + (|mu - mu0| / sigma) * sqrt(n))
  #      ^      ^      ^      ^
  #      pnorm() qnorm() abs()
  return(sila)
}
```

3. Vykreslíme graf (globální pohled):

```
mu <- seq()      poloupínání od 145 do 155 s délkou např. 1024
sila.ex <- sila.exact(mu = mu, mu0 = 150, ...)      vektor hodnot ex. síly (1024)
sila.ap <- sila.aprox(mu = mu, mu0 = 150, ...)      vektor hodnot aprox. síly (1024)
plot(mu, sila.ex, ylim = c(0, 1), ...)      graf křivky exaktní síly (modrá plná čára)
lines(...)      křivka aprox. síly - červenou čarou, přerušovanou čarou (ly=5)
legend(...)      legenda
```

4. Vykreslíme graf (lokální pohled):

```
plot(mu, sila.ex, xlim = c(148, 152), ylim = c(-0.1, 0.4), asp = F, ...)
lines(-||-)
legend(-||-)
```

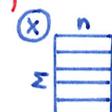
4.5 exaktní síla ($\beta_{ii}^*(\mu)$)... přesná síla, kterou počítáme podle vzorce exaktní síly (definovaná pro dvou-, levo- i pravostř. alb.)⁵
 aproximační síla ($\hat{\beta}_{ii}^*(\mu)$)... přibližná síla, kterou počítáme pomocí vzorce aprox. síly (definovaná pouze pro dvoustr. alb.)
 empirická síla... skutečná síla vypočítaná z reálných nebo simulovaných dat (měříme mluvit i o odhadu exaktní síly z dat, jehož kvalita závisí na kvalitě dat).
 $\hat{\beta}_{ii}^*(\mu)$ Spočítatelná pro dvou-, levo- i pravostřannou alternativu. emp. síla 1-emp. síla (emp. PCHDD)

$$\hat{\beta}_{ii}^*(\mu) = \frac{\sum_{i=1}^M I(H_0 \text{ zamítáme})}{M}$$

$$SD[\hat{\beta}_{ii}^*(\mu)] = \sqrt{\frac{\hat{\beta}_{ii}^*(\mu) \hat{\beta}_{ii}^*(\mu)}{M}}$$

1. Vytvoříme funkci na výpočet empirické síly `sila.empir()`:
`sila.empir` ← function (`mu, mu0, sigma, sigma2 = sigma, n = 100, M = ..., alpha = ..., p = ..., alternative = 'two.sided'`) {

```

X ← matrix(NA, M, n)
for (i in 1:M) {
  ... }
  } ⇒  n náhodných výběrů o rozsahu n (viz 4.1, 4.2)
  Cílem, naprogramujeme tak, aby generoval i smíšená data (využijeme v části (b), kde počítáme sílu pro směs).

x̄... m ← apply(...) vektor M=1000 průměrů
z_w... zW ← (x̄ - mu0) / (s / sqrt(n)) vektor test. statistik zW (1000)
p-hodnoty... p ← cbind(pnorm(zW), 1-pnorm(zW))
p ← lapply(p, 1, min) ... vektor M=1000 p-hodnot testů o mu když s^2 máme

výpočet empirické síly... if (alternative == 'two.sided') { sila ← sum(p < alpha) / M }
(# Horamičame) / M if ( -||- 'greater' ) { -||- (1-pnorm(zW) < alpha) -||- }
if ( -||- 'less' ) { -||- (pnorm(zW) < alpha) -||- }

return (sila)
}

```

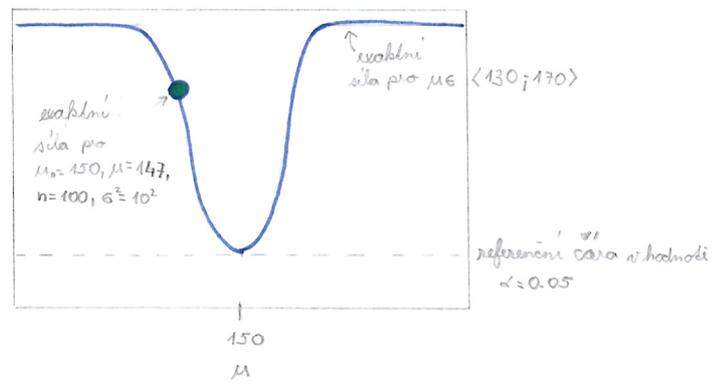
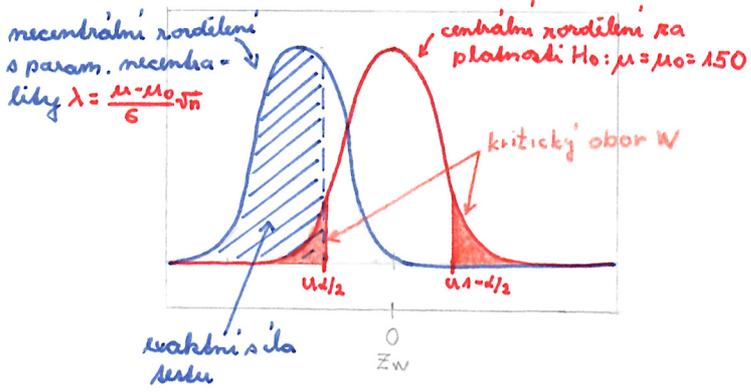
2. Pomocí funkce `sila.empir()` vypočítáme hodnoty empirické síly pro $\mu_0 = 150$, $\sigma^2 = 10^2$ postupně pro každé μ
 $\mu \in (144, 144.5, \dots, 155.5, 156)$, hodnoty SD a dolní a horní hranici chybové úsečky $\hat{\beta}_{ii}^*(\mu) \pm SD[\hat{\beta}_{ii}^*(\mu)]$
`alpha` ← 0.05; `n` ← 100; `M` ← 1000; `mu0` ← 150; `sigma` ← 10
`mu` ← seq() ... 144-156 se vzdáleností bodů 0.5 (délka vektoru = 25)
`sila.emp` ← NULL prázdný vektor
for (i in 1:length(mu)) {
`sila.emp`, [i] ← `sila.empir(mu = mu[i], mu0 = ..., sigma = ..., sigma2 = sigma, ...)` (b) `sigma2 = 30`
} ... vektor $\hat{\beta}_{ii}^*(\mu)$ o délce 25
`SD` ← $\sqrt{\frac{\hat{\beta}_{ii}^*(\mu) (1 - \hat{\beta}_{ii}^*(\mu))}{M}}$... `sila.emp` vektor SD (25)
`dh` ← $\hat{\beta}_{ii}^*(\mu) - SD$ vektor dolní hranice chybové úsečky (25)
`hh` ← $\hat{\beta}_{ii}^*(\mu) + SD$ -||- horní -||- (25)

3. Pomocí fce `sila.exact()` vypočítáme hodnoty exaktní síly pro hustotu sil $\mu \in (144; 156)$ máločný jako výpočet empirické síly
`mu1` ← seq()
`sila.ex` ← `sila.exact(mu = mu1, mu0 = ..., sigma = ..., n = ..., ...)`

4. Vykreslíme graf (a)
 I. `plot(mu, sila.emp, ylim = c(0,1), ...)` křivka empirické síly (plná, modrá)
 II. `abline(v = mu0, ...)` svislá referenční čára přeškrtnutá čára
 III. `abline(h = alpha, ...)` vodorovná referenční čára přeškrtnutá čára
 IV. `lines(mu1, sila.ex, ...)` křivka exaktní síly (čmarná modrá, přeškrtnutá)
 V. `arrows(mu, dh, mu, hh, code = 3, angle = 90, length = 0.03)` chybové úsečky I. oboustranná šipka
 VI. `points(mu, sila.emp, cex = 0.7, ...)` úhel každé šipky 90°. I délka každé šipky
 VII. `legend(...)` ... legenda ↑ zmenšit velikost bodů

5. Vytvoříme tabulku
`mu.vyber` ← c(146, ..., 154) definujeme postupně vybraných čísel (n=12)
`sila.ex.vyber` ← `sila.exact(mu = mu.vyber, ...)` vektor exaktních sil (n=12)
`sila.emp.vyber` ← NULL ... příprava prázdného vektoru
for (i in 1:length(mu.vyber)) {
`sila.emp.vyber` [i] ← `sila.empir(mu = mu.vyber[i], ...)` ... vektor hodnot emp. síly (12)
}
`tab` ← data.frame(rbind(sila.ex.vyber, sila.emp.vyber), row.names = ...)
`names(tab)` ← mu.vyber ... změna názvů sloupců

V tomto příkladu využijeme a propojíme poznatky, které jsme získali v příkladech 4.2, 4.3 a 4.5. Výstupem příkladu je animace, ve které se s měnící se hodnotou μ mění rozdělení test. statistiky Z_W a hodnota testní síly. Rozběrme si nejprve, co vidíme na jedné dvojici obrázků.

1. Vytvoříme funkci `sila.animace()`, která vykreslí 1 dvojici grafů:
`sila.animace <- function(mu, mu0, sigma, n, alpha = 0.05) {`

`mu0 <- 150; mu <- 147; sigma <- 10; n <- 100; alpha <- 0.05`

a) 1. graf

$\lambda \dots \frac{\mu - \mu_0}{\sigma \sqrt{n}}$

`x <- seq(..)` posl. od -10 do 10 odleka min 500

`y <- dnorm(..)` hustota $N(0, 1)$ nad posl. x

`l <- dnorm(..)` hustota $N(\lambda, 1)$ nad posl. x

`plot(x, y, ylim=c(-0.05; 0.4), xlab='', type='n', ...)`

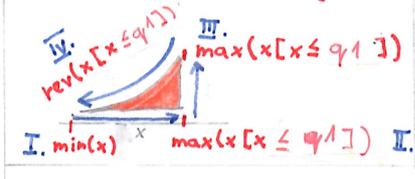
`mtext(expression(..), ...)` popisák Z_W

`mtext(kquote(..), ...)` popisák $n=100, \mu_0=150, \mu=147 \dots$ randomizovaný

`q1 <- qnorm(...)` ... kvantil $U_{1-\alpha/2}$

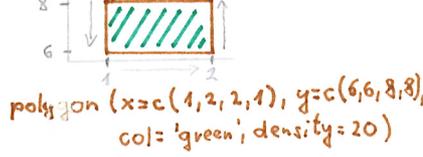
`q2 <- qnorm(...)` ... kvantil $U_{1-\alpha/2}$

`polygon(x=c(min(x), max(x[x <= q1]), max(x[x <= q1]), rev(x[x <= q1])),`
`y=c(0, 0, y[x == max(x[x <= q1]), rev(y[x %in% x[x <= q1]])], col=..., density=...)`

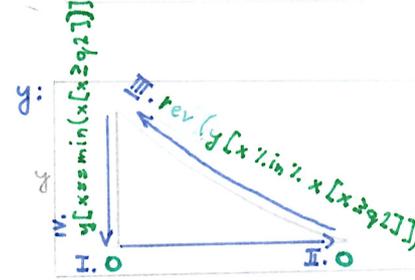
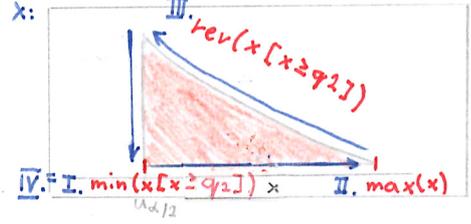

// Funkce `polygon()`:
`polygon(x, y, col=..., density=...)`
 vektor x-ových souřadnic, vektor y-ových souřadnic, barva polygonu, hustota šrafování

Obdelník:

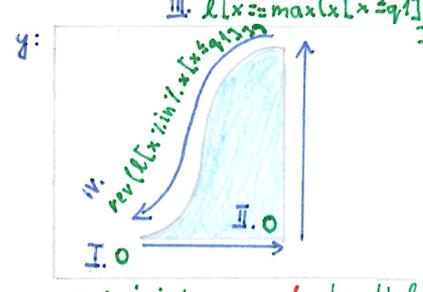
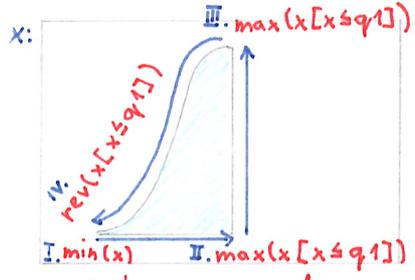

`polygon(x=c(...), y=c(...), col=..., density=...)`

`lines(x, y, col=...)`

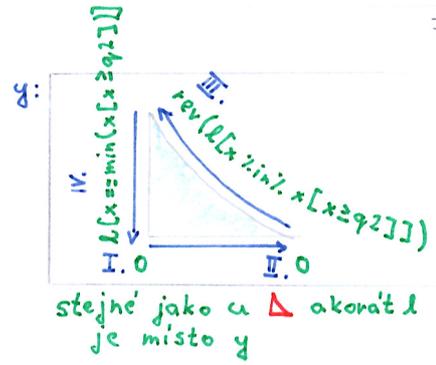
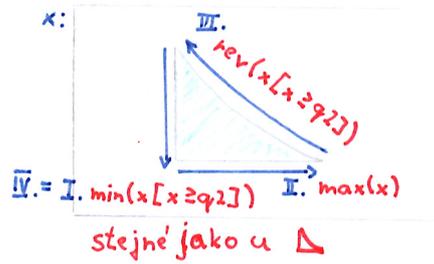
`polygon(x=c(...), y=c(...), col=..., density=...)`

stejně jako u Δ

stejně jako u Δ akorát l je místo y.

polygon (x=c(...), y=c(...), col=..., density=...)

lines(x, l, col=...) legenda vodorovná
legend(..., horiz=T, lwd=..., col=..., bty=..., ...)

b) 2. graf

mu1 ← seq(...) poč. od 130 do 170 o min dělá 500

sila.ex ← sila.exact(mu = mu1, mu0 = 150, sigma = ..., n = ..., ...) vektor exaktní síly (500)

plot(mu1, sila.ex, ylim = c(-0.4, 4), ...) graf s křivkami exaktní síly

mtext(expression(...), ...) popisek μ

sila.akt ← sila.exact(mu = mu, mu0 = 150, ...) ... hodnota exaktní síly pro jedno konkrétní μ (např. μ = 147)

points(mu, sila.akt, ...) vybrání bodu s exaktní silou pro vybrané μ (μ = 147)

legend(..., lwd = c(2, NA), pch = c(NA, 19), horiz = T, ...) legenda

abline(...) vodorovná referenční čára v bodě l = 0.05

}

2. Vytvoříme animaci

mu ← seq() zadání poč. 140, ..., 146, 146.5, ..., 153.5, 154, 155, ..., 160

opts ←

ani.record ←

saveLatex (for (i in 1:length(mu)) {

 sila.animace (mu = mu[i], mu0 = 150, sigma = 10, n = 100)

})

1. $H_{01}: \mu = \mu_0$ $H_{11}: \mu \neq \mu_0$... $n_{min} \geq \frac{(u_{\beta_{11}^*}(\mu) - u_{1/2})^2}{|\mu - \mu_0|^2} \sigma^2$
2. $H_{02}: \mu \leq \mu_0$ $H_{12}: \mu > \mu_0$... $n_{min} \geq \frac{(u_{\beta_{12}^*}(\mu) - u_{\alpha})^2}{(\mu - \mu_0)} \sigma^2$
3. $H_{03}: \mu \geq \mu_0$ $H_{13}: \mu < \mu_0$... $n_{min} \geq \frac{(u_{\beta_{13}^*}(\mu) - u_{\alpha})^2}{(\mu_0 - \mu)^2} \sigma^2$
↙ $q_{norm}(\cdot)$
↘ $q_{norm}(\cdot)$

1. Vytvoříme funkci $min.n()$, která pro zvolené $\mu, \mu_0, \sigma, \alpha$ a β^* (resp. β) vypočítá minimální potřebný rozsah n áh. výběru podle zvolené alternativy.

```

min.n ← function(mu, mu0, sigma = .10, alpha = .05, sila = .8, alternative = ...) {
  if(alternative == 'two.sided') { n ←  $\frac{(u_{\beta^*}(\mu) - u_{1/2})^2}{|\mu - \mu_0|^2} \sigma^2$  }
  if(      == 'greater' ) { n ←  $\frac{(u_{\beta^*}(\mu) - u_{\alpha})^2}{(\mu - \mu_0)} \sigma^2$  }
  if(      == 'less'   ) { n ←  $\frac{(u_{\beta^*}(\mu) - u_{\alpha})^2}{(\mu_0 - \mu)^2} \sigma^2$  }
  ←  $((q_{norm}(silu) - q_{norm}(alpha))^2 / (\mu_0 - \mu)^2 * sigma^2)$  }
return(n)
}

```

```

2. Vykreslíme graf ((a) pro obousstrannou alternativu)
silu ← 0.8
mu ← seq()   pal. od 145 do 155 po kroku 0.5 (délka 21)
n11 ← min.n(mu = mu, mu0 = 150, ...)   některu minimálních rozsahů (délka = 21)
plot(mu, n11, pch = 21, col = ..., bg = ..., xlim = c(145, 155), xlab = "",
      ylab = expression(n[min]), ...)
mtext(expression(...), ...)   popisůk  $\mu$ 
mtext(bquote(paste(..., beta, '* = ', .(silu))), ...)   automatický popisůk  $\alpha = 0.05$   $\beta^* = 0.8$ 

```

```

3. Vykreslíme graf ((b) pro pravostř. alt., resp. (c) pro levostř. alt.)
mu ← seq(...)   150.25 - 154 (by = 0.25)   resp. 146 - 149.75 (by = 0.25)
n12 ← min.n(...)   c(146, 152)
plot(mu, n12, xlim = c(148, 154), ...)
mtext(...)    $\mu$ 
mtext(...)    $\alpha = 0.05, \beta^* = 0.8$ 
segments(145, 0, 150, 0, lty = 2, col = ...)

```

```

4. Spočítáme tabulku
mu.vyber ← seq(...)   posloupnůk vybraných  $\mu$  (vů. radání) (12)
n11.v ← min.n(mu.vyber, mu0 = 150, ...)   min. rozsahy pro vybrané  $\mu$  a obousř. alt. (12)
n12.v ← min.n(...)   min. rozsahy pro vybrané  $\mu$  a pravostř. alt.
n13.v ← min.n(...)   -||-   -||-   levostř. alt.
n12.v ← c(rep(NA, 6), n12.v[7:12])   rozsahy vypočítané pro nespůlné kombinace  $\mu$  a alternativy nahradíme NA.
n13.v ← c(n13.v[1:6], rep(NA, 6))   -||-   -||-
tab ← data.frame(...)   tabulka min. rozsahů pro všechny 3 alternativy.

```